

Un ochi râde,
altul plânge

FULGURANTE AMINTIRI DIN DEALUL COPOULUI (I)

✎ Colonel Cristian LEON

Pentru că acolo, cum urci spre Copou, pe partea dreaptă, funcționa Liceul Militar „General Macarovicici” în care reușisem să intru acum aproape 61 de ani. Evident, amintirile s-au estompat. Totuși, multe imagini văzute prin ochiul copilului de 11-12 ani care eram, îmi sunt vii în memorie.

Locația era alcătuită dintr-un grup de clădiri, pe jumătate dărâmate de bombardamentele din timpul războiului. Printre ruinele lor aveam să ne jucăm nu odată de-a v-ați ascunselea.

Astăzi, clădirile acelea refăcute, bineînțeles, găzduiesc Spitalul Militar din Iași.

...Prima scenă cu haz care îmi vine în minte, este distribuția echipamentului. Stăteam la o coadă lungă pe un coridor întunecos și doi magazioneri ne puneau în brațe, la nimereală, efectele, de la izmene și cămăși, până la pantalonii, veston, bocanci, beretă și cravată.

– Care nu vi se potrivește, schimbăți-le între voi! striga, din când în când, un plutonier între două vârstre.

Era o bulibășeală să te iei cu mâinile de cap. Ne îmbulzeam la unica oglindă existentă pe coridor, încercând să probăm hainele.

– Hai, grăbiți-vă, că ne apucă noaptea! ne îndemna plutonierul...

Complet dezorientat, înțepenim cu boarfele în brațe, în fața dulapului ce ne fusese repartizat. Mie și altui băiat cu mult mai voinic decât mine.

– Ilinca mă cheamă pi mini, și-s di lângă Pașcani!, a zis viitorul meu coleg și bun prieten, luându-mi din brațe zestre... militară.

– Stăi cuminti, las' pi mini!

Și, până să mă dezmeticesc, Ilinca a rostuit totul în dulap:

– Aista-i al meu, aista al tău!

A fost salvarea mea. Nimic n-a încurcat Ilinca, băiatul cu nume de fată! Păcat că nu-i rețin și numele cel mic! Merița.

...Evenimentul fiecărei zile era sosirea comandantului liceului, un colonel corpolent, cu părul alb. Ne înghesuim la ferestre să vedem trăsura cu cei doi cai suri, urcând, în trap mărunț, dealul, și pe domnul colonel; Petrescu îl chema. Na, că nici dumnealui nu-i mai în minte numele mic!

În anul acela, nu l-am văzut mai mult de trei ori în fața careului de elevi, ridicând glasul. Ce om, ce comandant!

...Tot așa nu-l pot uita nici pe comandantul meu de pluton, domnul elev din clasa a VIII-a, Traian Filip: nălțuț, tras ca prin inel, cu buclele lui blonde ieșind, rebele, de sub beretă. „Domn' elev Filip” a fost modelul nostru. Era blând și bun. Ne lua apărarea dacă făceam vreo poznă. Și făceam destule! Însă totdeauna ne înțelegea. Ca un frate mai mare.

Regret că nu l-am reîntâlnit niciodată. Mare noroc pe cei care l-au avut (poate) șef pe locotenentul, căpitanul sau (cine știe?) pe generalul Traian Filip!

Semnalăm apariția rândurilor de excepție
ale colonelului ing. Constantin Pleșea
în nr.16 al revistei *Cuția Pandorei*, editată
de Centrul de Operații Psihologice.

Dăruiește lumii visul tău

Am deschis ochii și am visat... De fapt, am continuat un vis al unui om mare, colonelul (r) Mircea Andrievici.

M-am lăsat cuprins de un vis pe care nu l-am uitat și nu l-am trădat; acela de a dota Armata Română cu structuri de Operații Psihologice (PSYOPS).

Visul acesta a devenit un vis colectiv al majorității oamenilor care au lucrat sau lucrează în această unitate. Și fiecare și-a adus contribuția la realizarea lui cu o propunere, cu o idee creatoare sau chiar numai cu un gând bun. Și visul a fost puternic, a depășit multe bariere, a învins multe prejudecăți, dar a adus visătorilor mulțumire și fericirea unor lucruri împlinite.

Suntem în NATO și cu structuri de Operații Psihologice și suntem apreciați pentru ceea ce știm să facem, pentru experiența acumulată în acești ani.

Unitatea împlineste 38 de ani. Au muncit aici vreo

500 de oameni. Unii au ajuns generali, alții sunt în rezervă, la pensie, iar ceilalți se străduiesc să țină acest vis ancorat în realitate.

La început a fost mai greu. Ne-am creat singuri mijloacele de lucru, studiouri radio și TV, tehnoredactare, tipografia, autostații de amplificare și stații de radiodifuziune. Apoi, lucrurile s-au complicat. Simpla existență a tehnicii nu mai era suficientă. Am învățat ce înseamnă PSYOPS (Psychological Operations) în armatele moderne, cum se completează Anexa L, Subplanul, o cerere de produs etc.

Am depășit vechile limite cu greu, dar nu am abandonat. Niciunul dintre noi nu a dat înapoi. Am fost în misiuni internaționale și ne-am confruntat la cald cu problemele PSYOPS-ului.

Și acest lucru ne obligă. Ne obligă să învățăm mai mult, să ne perfecționăm cunoștințele și abilitățile profesionale, să ne stimulăm creativitatea. Și vom reuși să ne păstrăm statutul de profesioniști, să ne aplecăm mai mult asupra reformei din noi, să încercăm să înțelegem cât de mult sau cât de puțin ne-am transformat noi înșine în acești ani. Și să reușim să aprindem în noi, în sufletul nostru, o lumină a iubirii de oameni, de profesie, de instituția în care lucrăm. Să primim în sufletele noastre soarele care va lumina cu fericire calea pe care trebuie să mergem. Razele lui vor topi egoismele, criticile, ura, răutățile. Toate neliniștile și îndoielile se vor risipi și vom merge pe drumul cel bun, un drum care va fi descoperit bucățică cu bucățică, un drum care trebuie creat de fiecare dintre noi.

Fac parte dintre cei care și-au trăit viața în această unitate și sunt fericit și mulțumit de ce am realizat împreună. La ceas de bilanț, se estompează toate mărunțurile și rămâne doar esența. Și această esență sunt doar oamenii cu care am lucrat și oamenii care vor lucra mai departe în această unitate.

Aș fi vrut să vă pot dezvălui niște secrete senzaționale, dar am finalizat prin a vă spune opt reguli de bază pentru a fi fericit:

1. Fiți iertători! O atitudine ostilă, dușmănoasă, chiar și față de cei care v-au făcut rău, nu aduce după sine decât amărăciune și suferință.

2. Acceptați oamenii așa cum sunt ei, nu așa cum ați dori dumneavoastră să fie. Nu uitați că nimeni nu se schimbă sau, cel puțin, nu o face atunci când i se solicită acest lucru.

3. Citiți cât mai mult! O carte se poate transforma în orice vreți și, în plus, lectura relaxează sistemul nervos și oferă evadarea de care oricine are nevoie.

4. Fii curios! Nu te sfini să întrebi ceea ce nu știi.

5. Zâmbește! Secretul este să zâmbești ca un copil, sincer și din toată inima. Până și cei mai răi oameni se vor simți intimidați de noblețea unui zâmbet nevinovat.

6. Învățați, din nou, să fiți copil.

7. Nu vă temeți de schimbare.

8. Fiți optimiști în privința viitorului. Credeți cu tărie că lucrurile se vor schimba în bine și că fericirea nu este chiar atât de departe. Veți constata că viitorul va aduce realizările pe care le visați.

Inter arma, silent musae?

OMNISENSIBILITATE

✎ General de brigadă (r) dr.
Gheorghe VĂDUVA

Trebuia să suporte un implant de celule Stem. O experiență unică, dificilă chiar și pentru un fost pilot, care a zburat două decenii pe MiG 21. Acum, pensionar. Se afla la un spital renumit. Într-o cameră ce avea unul din pereți de sticlă. Singur, în această încăpere a speranței și a vieții. El vedea dincolo de peretele de sticlă. Dar cei de acolo nu-l vedeau pe el. De regulă, prin geamul care-l separa de lume și, în același timp, îl unea cu lumea, o vedea, de fiecare dată, pe soția sa. Într-o zi, l-a recunoscut pe unul dintre piloți. Schimbaseră, în minutul acela, doar câteva cuvinte. Prin geamul vizibil numai dinspre cameră spre lume se aflau soția lui și un pilot militar. Un camarad mai tânăr. Pilotul, care a străbătut jumătate din țară pentru a ajunge aici, îi spusese foarte simplu: „V-am adus ceva. O să vă spună soția dumneavoastră despre ce este vorba”.

Atât. Oamenii de pe aerodromuri nu-l uitaseră. Gestul lor va conta foarte mult în lupta lui pentru viață. Piloții, totdeauna sunt solidari. Și sensibili. La fel sunt și cei care acționează în teatrele de operații, cei care înfruntă marea în furtună sau înălțimile viscolite ale munților iernilor aspre. Cu cât viața lor este mai dură, cu atât ei, oamenii acestor profesii temerare, cum este și cea militară, sunt mai solidari și mai sensibili. Totdeauna găsem un cuvânt frumos și sensibil pentru camaradul aflat la greu. Totdeauna trăiesc bucuriile sau durerile celui alt. Și chiar dacă rețeaua, calculatorul și sistemele moderne de comunicare ne ținutiesc pe fiecare dintre noi într-un fel de nod de rețea – atâtea noduri de rețea, câți oameni aflați în fața unui calculator conectat la internet –, această realitate, chiar dacă ne izolează și ne fixează în fața unui ecran, nu ne desensibilizează. Conținutul blog-urilor, dialogurile de pe chat, dar și site-urile literare sau cu alt conținut adăpostesc o uriașă cantitate de frumusețe, solidaritate și sensibilitate. Oamenii încep să-și redescopere din ce în ce mai mult propria lor condiție. Încep să redescopere poezia, pictura, romanul, vocea inimii și a sufletului. Scrisorile pe internet sau pe suport de hârtie trimise de militarii din teatrele de operații către cei dragi sunt pline de sensibilitate și de căldură. Dorul sensibilizează cuvintele, fiecare zi devine extrem de importantă în spațiul vieții. Ea nu mai măsoară pur și simplu durată, trecerea, ca „AMR”-urile de altădată, ci descoperă și evaluează spațiile necuprinse, depărtarea și nevoia acută de apropiere, de sensibilitate. Românii au ieșit masiv în afara frontierelor țării. Militarii se află în misiuni de menținere a păcii, în operații de stabilitate sau în acțiuni de luptă, cu toate riscurile – asumate, impuse sau asociate ce decurg de aici –, ceilalți oameni (este vorba de milioane!) sunt nevoiți să plece de acasă, muncesc pe unde pot, pentru a-și câștiga existența într-un continent ce își redescoperă puterea, istoria dramatică, dar și măreția, frumusețea și sensibilitatea.

Toate acestea nu înlocuiesc rânduilele răscolite, bulversate și uitate, dar nici nu pot să le reînvie pe cele care și-au trăit traiul sau să rămână rigid și fixist la ele. Lumea trăiește dinamic și complex, presiunile cresc, arhitecturile de securitate ies din gigantism, sunt fractale, dinamice și, de cele mai multe ori, cel puțin la nivel individual și familial, vulnerabile și incoerente. Indicele de natalitate a scăzut, populația îmbătrânește, viața se scumpește, locurile de muncă și mijloacele de trai se împuținează, nesiguranța și insecuritatea sporesc. A apărut deja un folclor despre dor, izvor și străinătate, iar experiențele dramatice suportate de unii dintre români (viața nu este ușoară, când rosturile tale s-au deteriorat și trebuie să-ți cauți un loc de muncă sau un nou spațiu sub soare) proliferază. Ele semnifică însă cel puțin două realități esențiale: există adaptați și inadaptați la noile condiții, dar, în ansamblu, numărul celor care acceptă noua situație crește, și, în același timp, deși viața devine tot mai dură pentru majoritatea populației, sensibilitatea renaște. Oamenii au nevoie de frumos, de dragoste adevărată, de încredere, de siguranță, de temeinicie, de durată. Iar sensibilitatea lor se dezvoltă spre toate orizonturile. Avem de-a face cu o resurrecție a sensibilității.

CARTEA ALBĂ

✎ Aurelia NĂSTASE

În latinește, cuvintele *charta* și *liber* se refereau la foi pentru scris din materiale diferite: din papyrus și din scoarță de copac. Altminteri, desemnau lucrarea scrisă, adică scrierea, cartea. *Charta* însemna și „hârtie”, „foaie”.

În românește, amintirea cuvântului latinesc *liber* („carte”) se păstrează doar prin împrumuturile din franceză *livresc* și *livret*.

Latinescul *charta* se păstrează, în limba română, în: *carte* („îmbinarea de foi scrise de mână sau imprimate, pentru a fi citite”) - *carte de învățătură, cazanie, omilie, predică*; „o parte, alcătuită din capitole, a unei lucrări scrise ample”; „capacitatea de a citi și de a scrie”, „învățătură, știință, cultură”; „bucată de carton, utilizată pentru corespondență - *carte poștală*, prezentare - *carte de identitate, carte de intrare, carte de vizită*, jocul de cărți - *carte*

de joc; *cartă* („act”, „titlu de proprietate”, „diplomă”, „declarație”, „manifest”, „tratat”, „statut”, „reglementare”, „ansamblu de norme” - *Carta Organizației Națiunilor Unite*); *cartelă* („instrument de plată”, „legitimăție”, „bilet”).

În românește, sinonimia cuvintelor *carte* și *cartă* este vădită în semnificația „act” „hrisov” a formulei *carte domnească*.

Când apare determinat de un adjectiv referitor la o culoare, cuvântul *carte* cu înțelesul „lucrare scrisă” înseamnă: o colecție de documente diplomatice (*carte galbenă*, îndeosebi în franceză: *livre jaune*); o colecție tematică de documente prezentate publicului (*carte albă* - *Cartea albă a educației, Cartea albă a justiției*); prezentarea unor aspecte ale magiei sau denunțarea unui regim politic (*carte neagră*); lista persoanelor cu merite

Limba română este patria mea.

Nichita Stănescu

memorabile sau colecția aprecierilor cu privire la o organizație sau instituție (*carte de aur*).

Când are înțelesul „carte de joc” (provenind din francezescul *carte de jeu*), *carte albă* se referă la bucata închipuită de carton fără înscrisuri și fără desene care semnifică puterea posesorului ei de a avea capacitate absolută într-o afacere.

Se întâmplă să se încerce utilizarea mixturii *cartă albă*, care ar putea fi rezultatul ignorării involuntare a formulei uzuale exacte *carte albă* (*White Book, livre blanc*), dacă nu cumva ignorantul nutrește iluzia că, intitulând cu solemnitate sporită colecția tematică de documente, ar putea manipula opinia publică, dând aparență de normă unei interpretări părtinitoare a documentelor publicate.